

Anna van Buerenplein 43
2595 DA Den Haag
Postbus 90608
2509 LP Den Haag
Telefoon 070 - 2055 000
secretariaat@netbeheernederland.nl
www.netbeheernederland.nl

Ons kenmerk BR-15-1088
Behandeld door George Rodenhuis
Telefoon 070 - 205 50 00
E-mail grodenhuis@netbeheernederland.nl
Datum 14 augustus 2015

Onderwerp Reactie Netbeheer Nederland op de consultatie van het wetsvoorstel Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten (WIBON)

Algemeen

Netbeheer Nederland is van mening dat de Europese Richtlijn inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid (PbEU 2014, L 155) (hierna: de richtlijn) en het implementatiewetsvoorstel WIBON voor de Nederlandse situatie geen toegevoegde waarde hebben. De verwachting is dat de voorzieningen die het wetsvoorstel creëert niet of hooguit sporadisch gebruikt zullen worden. De kosten en baten van het wetsvoorstel zijn daarmee volstrekt in onbalans. De volgende redenen zijn daarbij van belang:

- Netbeheerders hebben diverse samenwerkingsverbanden voor de aanleg en vervanging van infrastructuur waarbij sprake is van coördinatie van en samenwerking bij geplande civiele werken. Het creëren van een preferentie rechtspositie van 1 van de partijen in dergelijke samenwerkingsverbanden zal deze samenwerking eerder belemmeren dan versterken.
- In de praktijk bestaan geen knelpunten op het gebied van inzicht in geplande civiele werken van andere netbeheerders en coördinatie die een wettelijke regeling rechtvaardigen.
- De telecomaانبieders voorzien niet dat voor verdere uitrol van breedbandinfrastructuur gebruik gemaakt zal worden van fysieke infrastructuur van niet-telecompartijen. Er ligt derhalve vanuit de telecombedrijven geen behoefte die een wettelijke regeling vereist.
- In de huidige praktijk ervaren telecombedrijven ook geen belemmeringen in de medewerking van andere netbeheerders die het creëren van een recht op toegang en een procedure voor geschillenbeslechting rechtvaardigen.

Netbeheer Nederland is van mening dat met het wetsvoorstel sprake is van ongewenste en overbodige regeldruk die vooral leidt tot hoge administratieve lasten voor de netbeheerders.

Informatiepunt in plaats van informatiesysteem

Met het wetsvoorstel wordt voorzien in de oprichting en aanpassing van een informatiesysteem voor uitwisseling van gegevens over fysieke infrastructuur en geplande civiele werken. Het oprichten van een informatiesysteem gaat echter veel verder dan hetgeen de richtlijn feitelijk voorschrijft.

Volgens artikel 4 lid 1 van de richtlijn hoeven lidstaten niet meer te doen dan het verzekeren dat telecombedrijven het recht hebben om bij de individuele overige netbeheerders informatie op te vragen over fysieke infrastructuur. Vervolgens kunnen (NB: niet moeten) lidstaten eisen (art. 4 lid 2) dat die informatie beschikbaar wordt gesteld via een centraal informatiepunt. Van belang is hierbij te constateren dat het aanwijzen van een centraal informatiepunt voor fysieke infrastructuur geen verplichting is en dat een informatiepunt iets wezenlijk anders is als de oprichting van een informatiesysteem hetgeen het wetsvoorstel tracht te regelen.

Netbeheer Nederland is van mening dat het wetsvoorstel daarmee voorzieningen creëert die veel verder gaan dan de feitelijke eisen van de richtlijn en die bovendien geen toegevoegde waarde hebben aangezien ze niet in een behoefte voorzien.

In een eventuele informatiebehoefte van aanleggers van breedbandinfrastructuur kan zonder problemen worden voorzien met het huidige Klic systeem.

Met overheidsgeld gefinancierde civiele werken uitzonderen

Het wetsvoorstel regelt de oprichting van een informatiesysteem dat ook voorziet in uitwisseling van gegevens over geplande civiele werken. In de eerste plaats moet ook hier geconstateerd worden dat de richtlijn de instelling van een informatiepunt niet dwingend voorschrijft, laat staan een heel informatiesysteem.

Bovendien gelden volgens de richtlijn (artikel 5 lid 2) de verplichtingen rondom civiele werken uitsluitend voor werken die direct of indirect geheel of gedeeltelijk met overheidsgeld zijn gefinancierd. Aan deze afbakening en inperking van de verplichtingen wordt in het wetsvoorstel voorbij gegaan. Voor de energienetbeheerders geldt dat er zelden tot nooit sprake zal zijn van geheel of gedeeltelijk met overheidsgeld gefinancierde werken aangezien zij hun civiele werken volledig financieren uit de inkomsten van hun dienstverlening. Het wetsvoorstel gaat aan dit onderscheid voorbij en leidt derhalve voor hen tot verplichtingen die niet volgens de richtlijn zijn vereist. Het is gewenst genoemde beperking ook in het wetsvoorstel op te nemen.

Wij verwachten dat het feitelijke aantal keren dat er een beroep gedaan zal worden op deze wettelijke mogelijkheden rond informatie over civiele werken zeer sporadisch tot nihil zal zijn aangezien daar geen behoefte aan bestaat. De kosten van het ontwikkelen van een informatiesysteem staat derhalve

niet in verhouding tot het te verwachten gebruik.

De richtlijn verplicht slechts het beschikbaar stellen van informatie op schriftelijke verzoeken van aanleggers van breedbandinfrastructuur. Deze aanleggers kunnen via het huidige Klic systeem informatie verkrijgen welke infrastructuur ter plaatse aanwezig is en de beheerders hiervan schriftelijk benaderen met de vraag over andere geplande civiele werken.

Financiering en kosten – baten

Het wetsvoorstel gaat er vanuit dat de verplichtingen van de richtlijn zullen worden geoperationaliseerd in het Klic informatiesysteem. Het wetsvoorstel maakt op geen enkele wijze duidelijk hoe de financiering van de bouw en het beheer van het beoogde informatiesysteem zal plaatsvinden en hoe daarbij de balans is tussen de kosten en de baten. Ervaringen van het huidige Klic informatiesysteem voor uitwisseling van gegevens ter voorkoming van graafschade laten zien dat de ontwikkelkosten van dit informatiesysteem circa € 20 miljoen bedroegen en dat de jaarlijkse beheerkosten circa € 10 miljoen bedragen. De kosten worden nu opgebracht uit het Klic tarief. Met ontwikkeling en beheer van dergelijke informatiesystemen zijn derhalve aanzienlijke bedragen gemoeid. Het wetsvoorstel maakt niet duidelijk hoe deze kosten voor aanpassing van het Klic systeem en het beheer daarvan opgebracht zullen worden. Netbeheer Nederland is van mening dat de kosten van het beoogde informatiesysteem op geen enkele wijze opwegen tegen de veronderstelde opbrengsten. Voor de Nederlandse situatie werken de richtlijn en het wetsvoorstel eerder belemmerend voor de aanleg van breedband dan stimulerend.

Als er toch een informatiesysteem moet komen is Netbeheer Nederland van mening dat dit niet via het Klic tarief plaats dient te vinden, maar door de overheid bekostigd zou moeten worden. Anders worden kosten ten onrechte afgewenteld op grondroerders.

Medegebruik

De Memorie van Toelichting benadrukt dat medegebruik alleen ziet op passieve infrastructuur. De actieve onderdelen van een netwerk zijn geen onderwerp van de richtlijn en ook niet van het wetsvoorstel. Netbeheer Nederland verzoekt in het wetsvoorstel op te nemen dat het medegebruik alleen van toepassing is op de passieve infrastructuur.

Bij de beoordeling van de bruikbaarheid van passieve componenten is het van belang om op te merken dat het ook wenselijk kan zijn en thans geldend beleid is om bijvoorbeeld mantelbuizen en buiten bedrijf gestelde leidingen op te ruimen. Als deze elementen voor medegebruik worden benut, is het opruimen van deze onnodige netelementen niet meer mogelijk. Er is in de ogen van Netbeheer Nederland dan ook geen sprake meer van medegebruik, maar alleen slechts van gebruik en deze situatie zou dan ook uitgezonderd moeten worden in het wetsvoorstel.

Wetstechnische opmerkingen

Voor de leesbaarheid verzoekt Netbeheer Nederland om de definities in artikel 1 van het wetsvoorstel op alfabetische volgorde te plaatsen, zoals reeds gebruikelijk is.

In de definities wordt veelvuldig naar de Telecommunicatiewet verwezen. Netbeheer Nederland zou willen aanraden om deze kruisverwijzingen te vermijden en het begrip direct in de WIBON op te nemen. Daarnaast is het aan te raden om aan te sluiten bij de begrippen 'fysieke infrastructuur' en 'civiele werken' uit de richtlijn en deze direct in de WIBON te definiëren en niet indirect via de begrippen 'medegebruik' en 'coördineren' of in de Telecommunicatiewet.

Over het begrip 'fysieke infrastructuur' merkt Netbeheer Nederland nog op dat volgens de Memorie van Toelichting hieronder bijvoorbeeld ook hekken vallen. Dit acht Netbeheer Nederland onwenselijk en past ook niet in de definitie die de richtlijn zelf geeft van 'fysieke infrastructuur'. De voorgestelde definitie van 'belangrijke renovatiewerken' in de Telecommunicatiewet is onnodig omdat dit begrip verder niet meer voorkomt in de wet.

Ook wijst Netbeheer Nederland erop dat de bepalingen uit de huidige Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten (hierna: WION) één op één worden geïncorporeerd in het nieuwe wetsvoorstel en dat de WION zelf wordt ingetrokken. Naast een verwarrende set van regels die naast de wijze van informatie-uitwisseling weinig gemeen hebben, leidt dit er ook toe dat men in de parlementaire geschiedenis van de ingetrokken WION moet kijken op de strekking van de oude WION bepaling te kunnen plaatsen. Daarbij is het opvallend dat het wetsvoorstel geen melding maakt van de punten uit de evaluatie van de WION uit 2013. Netbeheer Nederland ziet graag ook dat die punten worden meegenomen in voorliggend wetsvoorstel.

Samenvattend

Netbeheer Nederland is van mening dat:

- sprake is van ongewenste en overbodige regelgeving die slechts leidt tot hoge kosten en administratieve lasten zonder toegevoegde waarde;
- het wetsvoorstel zich derhalve moet beperken tot het absolute minimum aan vereisten van de richtlijn;
- geen informatiesysteem of informatiepunt dient te worden ontwikkeld, het bestaande Klic systeem is voldoende om in een eventuele informatiebehoefte te voorzien;
- de verplichtingen voor informatie over civiele werken conform de richtlijn uitsluitend moeten gelden voor met overheidsgeld gefinancierde civiele werken;
- de richtlijn en het wetsvoorstel werken in de Nederlandse situatie eerder belemmerend dan stimulerend voor de aanleg van breedband. De opbrengsten van de richtlijn en het wetsvoorstel zijn derhalve nihil of zelfs negatief. De kosten voor het beoogde informatiesysteem zijn echter hoog. De kosten en baten zijn dus volledig uit balans;
- dekking van kosten voor ontwikkeling en beheer van een informatiesysteem - als dat er moet komen - in ieder geval niet via het klic tarief dient plaats te vinden maar door de overheid bekostigd moeten worden;
- enkele wetstechnische aanpassingen doorgevoerd moeten worden om het wetsvoorstel te verbeteren.

Wij pleiten derhalve voor een grondige aanpassing en versimpeling van het wetsvoorstel en de in te richten voorzieningen.

Met vriendelijke groet,

w.g. 14 augustus 2015

André Jurjus
directeur